TÜRK DEVLETLERİ PARLAMENTER ASAMBLESİ 11. GENEL KURUL TOPLANTISI

Gülperi GÜNGÖR

GÜLPERİ GÜNGÖR

Türk Devletleri arasındaki işbirliği geniş bir yelpaze içinde gelişmekte, ulaştırma, ekonomi, eğitim, bilim ve kültür konuları başta olmak üzere çeşitli konularda ilerleme katetmektedir. Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyine (Türk Konseyi) 2019 yılında Özbekistanın üyeliği, 2022 yılında Türkmenistanın gözlemci üye olması ile Türk Konseyi çerçevesinde işbirliğinin kapsamı genişlemiştir. Hatırlanacağı üzere, Kasım 2021'de, Türk Konseyi Devlet Başkanları 8. Zirvesi'nde yayınlanan bildiriyle, Türk Konseyi "Türk Devletleri Teşkilatı"na evrilmiştir.

Türk Devletleri Teşkilatının ortaklık ilişkisi yürüttüğü kuruluşlar arasında yer alan Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenterler Asamblesi (TÜRKPA) 2008 yılında Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye arasında parlamentolar arası işbirliğini güçlendirmek, üye devletler arasında siyasi diyaloğu geliştirmek, üye devletlerin ulusal mevzuatını uyumlu hale getirmek amacıyla kurulmuştur. Örgütün Sekreterliği Bakü'de bulunmakta olup, en üst karar organı üye ülkelerin Meclis Başkanlarından oluşan Meclis Konseyi'dir. TÜRKPAnın hukuk işleri ve uluslararası ilişkiler, ekonomik işbirliği, sosyal, kültürel ve insani ilişkiler, çevre ve doğal kaynaklar konularında dört daimi ihtisas komisyonu vardır.[1]

Bu yıl Kırgızistanın Çolpon-Ata şehrinde gerçekleşen TÜRKPA 11. Genel Kurul Toplantısına Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiyenin Meclis Başkanları, TÜRKPA Genel Sekreteri, gözlemci ülkelerden Macaristanın Meclis Başkanı, Özbekistanın Senato Başkanı ile onur konuğu olarak Türkmenistanın Meclis Başkanı ve çeşitli uluslararası kuruluşların yetkilileri katılmışlardır.[2]

"Parlamenter Diplomasi ile Güven ve İş Birliğinin Güçlendirilmesi başlıklı 11. Genel Kurul toplantısında daimi ihtisas komisyonlarının raporları ele alınmış ve tavsiyeleri değerlendirilmiştir. Toplantıda TÜRKPA gözlem heyetlerinin Ekim 2021'de Özbekistan Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ve Kasım 2021'de Kırgızistan'da yapılan parlamento seçimlerinin sonuçlarına ilişkin nihai raporları sunulmuştur.[3]

TBMM Başkanı Mustafa Şentop, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin de TÜRKPAda gözlemci veya özel bir statü ile yer almasını arzu ettiklerini ifade etmiştir.[4] Özbekistannın

TÜRKPAya üye olma kararı ise memnuniyetle karşılanmıştır.

Toplantıda Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinin adının Türk Devletleri Parlamenter Asamblesi şeklinde değiştirildiği açıklanmış, örgütün yeni bayrağı belirlenmiş ve şu kararlar alınmıştır: Sosyal girişimciliğin geliştirilmesine ilişkin model kanun taslağı onaylanmıştır, 2023 yılı için TÜRKPA bütçesini görüşülmüştür,[5] 2023-2028 stratejik yol haritası onaylanmış, komisyonların başkanları ve yardımcıları seçilmiştir, TÜRKPA 11. Genel Kurulunun Çolpon-Ata Bildirisi imzalanmıştır.

TÜRKPA çerçevesinde gerçekleştirilen faaliyetler üye devletlerin parlamentoları arasında işbirliğini ve üye devletlerin ulusal mevzuatlarının uluslararası standartlara uyumunu teşvik ederken, Türk devletleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesine katkıda bulunmaktadır. TÜRKPAnın bir sonraki Genel Kurul toplantısı 27-29 Nisan 2023'te İstanbulda gerçekleşecektir.

[1] TURKPA, Organisation of Turkic States, https://www.turkkon.org/en/iliskili-kurumlar/turkpa_2

[2] TÜRKPA XI. Genel Kurul toplantısında Çolpon-Ata Deklarasyonu kabul edildi, *Kabar*, 25 Haziran 2022, http://tr.kabar.kg/news/turkpa-xi-genel-kurul-toplant-s-nda-colpon-ata-deklarasyonu-kabul-edildi/

[3] Age

[4] TBMM Başkanı Şentop, TÜRKPA Genel Kurulu'nda Konuştu, TBMM, 24 Haziran 2022, https://www.tbmm.gov.tr/Haber/Detay?haberSiraNo=154592

[5] Age

Yazar Hakkında :

Gülperi Güngör, 2015 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2020 yılında ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Bölümü □□□□□ yüksek lisans derecesini almıştır. Ocak 2020 □□□□□□□□□ katılmıştır. Güngör, Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünde doktor adayıdır. Mart 2025 sonrasında doktora çalışmasını yürütmek üzere Sheffield Üniversitesi'nde bulunan Güngör, AVİM'de Gayrimukim Uzman olarak görev yapmaya başlamıştır.

Atıfta bulunmak için: GÜNGÖR, Gülperi. 2026. "TÜRK DEVLETLERİ PARLAMENTER ASAMBLESİ 11. GENEL KURUL TOPLANTISI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2022 / 36. Temmuz 20. Erişim Ekim 30, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/TURK-DEVLETLERI-PARLAMENTER-ASAMBLESI-11-GENEL-KURUL-TOPLANTISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır